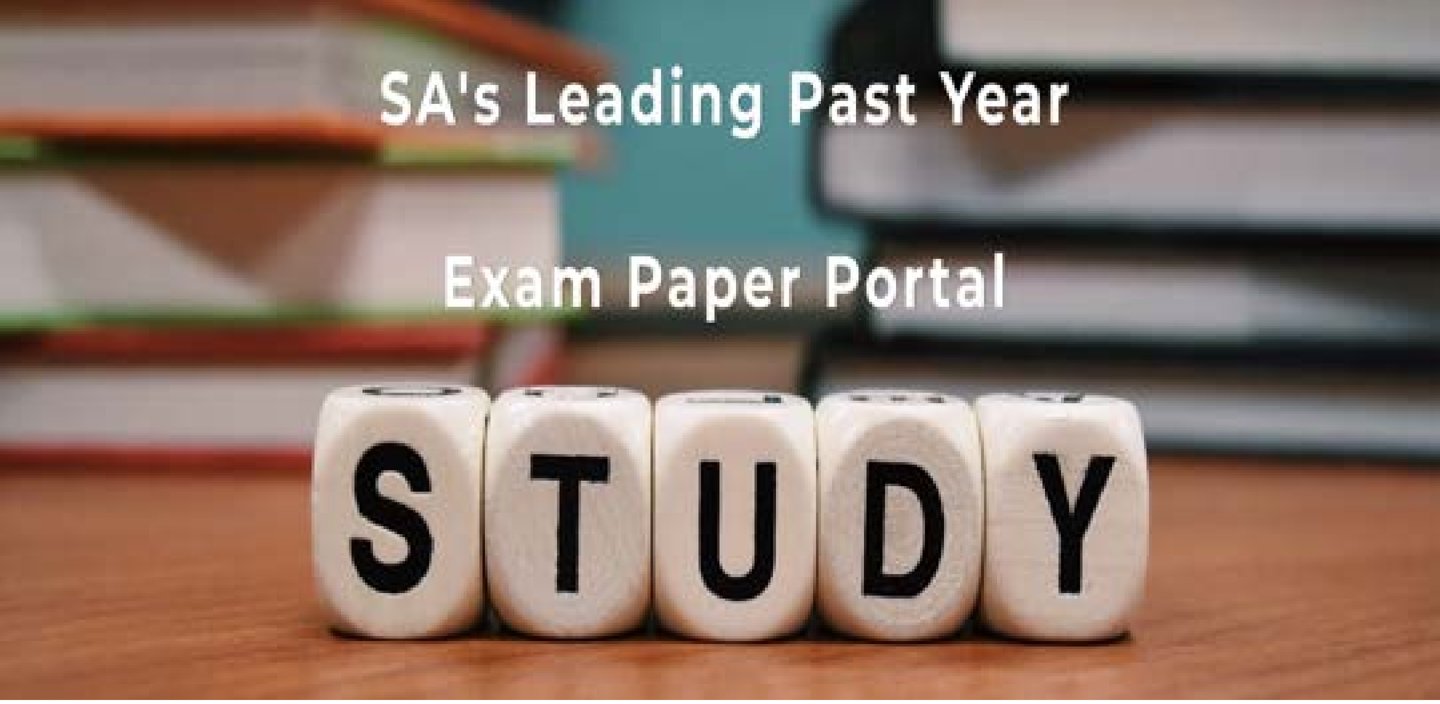

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS HUISTAAL V3

NOVEMBER 2015

MEMORANDUM

PUNTE: 100

Hierdie memorandum bestaan uit 11 bladsye.

ALGEMENE ASSESSERINGSRIGLYNE

AFDELING A: OPSTEL

AFDELING A word volgens die rubriek uit 50 geassesseer. Die kandidaat mag slegs oor EEN onderwerp of prikkel skryf. Hy/sy mag enige soort opstel, toepaslik volgens hoe hy/sy die onderwerp interpreteer, skryf. Slegs die finale poging word nagesien. Indien dit onduidelik is wat die finale poging is, word die eerste opstel nagesien.

NASIENRIGLYNE

Dui aan die einde van die opstel die kodes soos volg aan:

Voorbeeld:

Inhoud:	**I = KI = 20**
Taal, styl en redigering:	**T = Gh = 9**
Struktuur:	**S = K = 4**
Skryf dan die totaal van die opstel aan die regterkant (onder die opstel).	**33**

Dra die punt uit 50 oor na die BEGIN van die opstel (behoort by die beplanningsgedeelte te wees).

DIE FORMAAT VAN DIE OPSTEL

- **Inleiding:** Dit is gewoonlik een paragraaf waarin die onderwerp bekendgestel word. Dit behoort treffend, relevant, saaklik en kort te wees.
- **Liggaam:** Dit is verskeie paragrawe waarvan die eerste sinne gewoonlik die hoofgedagte bevat. Die daaropvolgende sinne is ter ondersteuning van die hoofgedagtes en is menings van die skrywer. Die laaste sinne bevat gewoonlik die samevatting van die hoofgedagte.
- **Slot:** Dit is die laaste paragraaf wat die opsomming van die skrywer se mening of sy/haar standpunt insluit. In die geval van ’n verhalende, beskrywende en bespiegelende opstel vat die slot die skryfstuk saam, terwyl ’n argumenterende en beredeneerde opstel se slot die skrywer se finale standpunt/mening weerspieël.

VRAAG 1

Riglyne
Assesseer die opstel, sonder vooroordeel, vanuit die kandidaat se oogpunt en volgens sy/haar interpretasie. Hierdie moontlikhede (onderstaande memorandum) mag nie as bindend beskou word nie. Die kandidaat bied dus enige soort opstel aan, soos **byvoorbeeld**:

1.1 Hiér kuier, speel, leef en lag ons: Indien die kandidaat die opstel as ’n **beskrywende** skryfstuk aanbied, kan hy/sy fokus op ’n spesifieke plek waar hy/sy (en sy/haar gesin) daagliks verkeer. ’n **Verhalende** skryfstuk kan handel oor hoe die gesinslede/-lid tot die besef gekom het dat dit op hierdie/daardie spesifieke plek vir hom/haar die beste is om te wees. Kandidate kan ook **bespiegel** oor huise/blyplekke en/of mense regtig vreugde en geluk ervaar waar hulle hulle bevind; of die sin van geluk daar waar jy jou bevind, kan **bespiegel** word. Indien die kandidaat ’n argumenterende of beredenerende opstel aanbied, moet die kandiaat op ’n subjektiewe wyse die leser van sy perspektief oortuig aangaande die waarde van blyplekke/huise/werksplekke van gesinne/mense. **[50]**

1.2 Hou hierdie oomblikke in ’n dagboek vas!: Die kandidate kan die opstel as ’n **beskrywende** opstel aanbied. Indien die skryfstuk handel oor ’n spesifieke geleentheid/insident wat met emosies/gewaarwordinge plaasvind en onthou moet word, kan dit beskryf word. Die **verhalende** opstel sal fokus op wat die geleentheid was en wat gebeur het, ook hoekom dit in die dagboek vasgehou moet word. Die **bespiegelende** opstel kan besin oor wat die moeite werd is om in dagboeke op te skryf en/of dit die moeite werd is om dagboek te hou. Die belangrikheid van dagboekhou/dagboekskrywers kan **beredeneer** word. Die kandidaat kan ook skryf oor herinneringe, ’n figuurlike dagboek. **[50]**

1.3 Lees sluit deure oop.: Hierdie opstel kan tot ’n **argumenterende/beredeneerde** opstel lei waarin die kandidaat fokus op die voordele wat lees inhou en hoe dit vir lesers deure oopsluit. Dit kan ook fokus op die feit dat lees nie vir bv. sportmanne noodsaaklik is nie, want selfs die swakste lesers sou kon gholf of rugby speel. Die kandidaat kan op die belangrikheid van ’n verskeidenheid soorte boeke klem lê, want in die verskeidenheid lê die sukses: jy leer al meer van al hoe meer goed. In ’n **bespiegelende** opstel sou kandidate kon peins oor watter boeke vir hom/haar die grootste vondste/waarde gebring het. Kandidate kan verskillende soorte boeke/geleenthede wat deur lees oopgegaan het, **beskryf**. As **verhalende** opstel kan ’n kandidaat skryf oor hoe lees vir hom/haar deure/’n deur oopgemaak het. **[50]**

1.4 Geluk is soos ’n bril ...: Hierdie opstel kan tot al die soorte opstelle lei. As ’n **verhalende** opstel kan die kandidaat **verhalend** skryf oor iemand wat op die verkeerde plek na geluk gesoek het. In ’n **beskrywende** opstel kan verskillende soorte geluk en waar mense daarna soek, beskryf word. By ’n **argumenterende** aanbieding kan die kandidaat oortuig hoekom dit belangrik is om geluk in ’n mens self te vind/dat geluk nie in groot/uiterlike dinge te vind is nie. ’n **Beredeneerde** aanbieding kan fokus op verskillende soorte geluk en waar dit te vind is. In ’n **bespiegelende** inhoud kan daar besin word oor wat dit is wat mense gelukkig maak. **[50]**

1.5 Die kandidaat dink terug aan daardie Oukersdag ...: Hierdie inleidingsparagraaf kan tot ’n **verhalende** skryfstuk lei wat op gebeure wat bydra tot die genoemde lewensverandering fokus. Indien daar op net een van die figure in die prikkel gefokus word, is dit ook aanvaarbaar. Die mens/gebeure wat hierdie verandering teweegbring, kan **beskryf** word. By ’n **bespiegelende** interpretasie kan oor die wenslikheid van verhoudings/kontak met vreemdelinge besin word. Indien die kandidaat skryf dat dit noodsaaklik is om na vreemdelinge te luister/nie net op Kersfees na vreemdelinge uit te reik nie, kan dit as **argumenterende/beredeneerde** skryfstuk aanvaar word. **[50]**

1.6.1 Skrywende jongmense: Interpretasies kan lei tot bv. ’n **beskrywing** van interaksie tussen mense/gebrekkige kommunikasie/verlange na kommunikasie. ’n **Verhaal** kan handel oor hoe mense mekaar verloor/gevind het a.g.v. kommunikasie/gebrek aan kommunikasie. Hierdie onderwerp kan ook **bespiegel** oor die waarde van briewe/kommunikasie in mense se lewens. Of kommunikasie nog waarde toevoeg tot ons lewe, en of brieweskryf nog sin het, kan **beredeneer/geargumenteer** word. Kandidate kan ook skryf oor skoollewe en/of die invloed van baie huiswerk. Indien daar net op een van die figure in die prentjie gefokus word, is dit ook aanvaarbaar. **[50]**

1.6.2 Vuurtoring: Die kandidaat kan in ’n **verhalende** opstel van enigiets vertel wat deur die vuurtoring self of selfs deur ’n vuurtoringwagter waargeneem is. ’n **Beskrywende** opstel kan op verskillende vuurtorings of verskillende storms op ’n mens se lewenspad fokus. Indien die kandidaat **argumenteer** oor die belangrikheid van vuurtorings, kan die opstel as ’n argumenterende opstel slaag. Daar kan **beredeneer** word of daar nog plek is vir vuurtorings in die moderne samelewing. ’n **Bespiegelende** opstel kan fokus op die belangrikheid van verskillende rigtinggewers in ’n mens se lewe. **[50]**

1.6.3 Trappe: ’n **Verhaal** kan oor ’n letterlike trap handel wat tot een of ander situasie gelei het. Die trappe in ’n huis/verskillende aspekte van trappe/figuurlike trappe (hoogtepunte/laagtepunte) in ’n mens se lewe of mense op verskillende vlakke van belangrikheid kan **beskryf** word. As ’n **bespiegelende** opstel kan die kandidaat besin oor die waarde van die op-en-af wat elke lewe bied en/of die eise wat sulke lewenstrappe stel, kan bepeins word. Die kandidaat kan ook **redeneer/argumenteer** dat dit goed is om fiks te wees sodat die trappe van die lewe jou nie pootjie nie. **[50]**

SOORTE OPSTELLE:

VERHALENDE OPSTEL

Dit is ’n interessante vertelling van ’n storie/gebeurtenis(-se) (gewoonlik uit die verlede). Dit kan vanuit enige perspektief geskryf word.

Hou die volgende in gedagte:

- Dit handel oor iets wat gebeur het en vertel word (’n storie of gebeurtenis).
- ’n Sterk oortuigende storielyn ontwikkel logies en die verhaal oortuig.
- Dit is opreg en met entoesiasme geskryf.
- Die inhoud is boeiend en interessant, dit oortuig en ontwikkel logies, daarom is die inhoud samehangend.
- Die verhaal word uit eie ervaring geskryf, maar kan fiktief wees.
- Karakterisering oortuig en die agtergrond/atmosfeer is geslaagd.
- ’n Treffende inleiding wat die leser boei, word aangebied.
- ’n Verrassende slot rond die inhoud af.
- Sinstruktuur, spelling, leestekens, taalgebruik en paragrafering moet aandag geniet.
- Dit gebruik gewoonlik die verlede tyd.

BESKRYWENDE OPSTEL

Die skrywer beskryf iets/iemand soos hy/sy dit ervaar (dis moeilik om iets te beskryf wat nie eerstehands ervaar is nie) en stel die leser in staat om die onderwerp wat beskryf word, net so lewendig soos hy/sy te beleef.

Hou die volgende in gedagte:

- Waarnemings met al vyf sintuie en ’n goeie woordeskat word vereis.
- Insig, begrip, ’n eie belewing en sinvolheid geniet aandag (dit is meer as net die opnoem van waarnemings).
- Tekste kan varieer van meer realisties tot ’n verdieping in die aanbieding.
- Eie gevoelens oor dit wat beskryf word, kan gegee word.
- Plekke en gebeure word presies en akkuraat beskryf.
- Karakters moet lewensgetrou wees: innerlik en uiterlik.
- Beeldspraak, idiome en spreekwoorde word oorspronklik aangewend.
- Sinstruktuur, spelling, leestekens, taalgebruik en paragrafering moet aandag geniet.
- Beskrywing het atmosfeer en stemming ten doel: dit word gedoen deur die konnotasie en nie die denotasie van woorde nie.
- Stylfigure kan gebruik word.

BEREDENEERDE OPSTEL

Dis objektief en probeer om ’n gebalanseerde gesigspunt van beide kante van ’n argument te gee. Die skrywer oorweeg verskeie aspekte van die onderwerp onder bespreking en bied teenstellende menings onpartydig aan. Die skrywer mag tot ’n spesifieke gevolgtrekking aan die einde van die opstel kom, maar die argumente vir en teen die onderwerp moet goed gebalanseerd en duidelik ontleed wees in die ontwikkeling van die opstel.

Hou die volgende in gedagte:

- Die opstel handel oor ’n onderwerp waaroor standpunt, alreeds tydens die inleiding, ingeneem word.
- BEIDE kante van die argument moet beredeneer word.
- Die inhoud oortuig en ontwikkel logies en helder.
- Dit bevat goed gemotiveerde en ondersteunende stellings.
- ’n Gevolgtrekking word in die slotparagraaf, wat aansluit by die inleiding, gemaak. Die slot gee ’n sterk aanduiding van die skrywer se mening.
- Die leser word deur die skrywer se standpunt oortuig.
- Oorredende en emotiewe taalgebruik kom voor.
- Sinstruktuur, spelling, leestekens, taalgebruik en paragrafering moet aandag geniet.
- Hoewel objektief, kan die skrywer ook persoonlik raak.

BESPIEGELENDE OPSTEL

Die skrywer oorweeg/deurdink ’n idee/lewenswaarheid en gee sy/haar emosionele reaksies en gevoelens weer. Dit bespiegel oor ’n droom of wense/moontlikhede.

Hou die volgende in gedagte:
- Die probleem, situasie, saak, onderwerp word omskryf.
- Die onderwerp word bepeins, oordink: verskillende opsies word teen mekaar opgeweeg.
- Dis persoonlik van aard.
- Daar is ’n definitiewe struktuur, maar ’n gevolgtrekking is nie nodig nie.
- Dit hoef nie ’n gebalanseerde bespreking te bied nie – dit kan humoristies of ernstig geskryf word.
- Sinstruktuur, spelling, leestekens, taalgebruik en paragrafering moet aandag geniet.

ARGUMENTERENDE OPSTEL

Die skrywer het ’n spesifieke mening en argumenteer daaroor om sy/haar standpunt te motiveer.

Hou die volgende in gedagte:

- Dit is subjektief en definitiewe menings moet gestel word.
- ’n Eie mening word op ’n baie oorspronklike en treffende manier gegee.
- ’n Reeks argumente om perspektief te motiveer, word gegee.
- Verdediging of aanval van ’n saak word enduit volgehou.
- ’n Verskeidenheid stylfigure en oorredingstegnieke kan gebruik word.
- Sterk gevoelstaal wat emosioneel is, maar nie kru taal nie, kan gebruik word.
- Daar moet ’n duidelike en oortuigende slot wees.
- Sinstruktuur, spelling, leestekens, taalgebruik en paragrafering moet aandag geniet.

TOTAAL AFDELING A: 50

AFDELING B: TRANSAKSIONELE TEKSTE

AFDELING B word volgens die rubriek uit 25 geassesseer. Slegs TWEE tekste word nagesien. Indien dit onduidelik is wat die finale poging is, word die eerste teks nagesien.

NASIENRIGLYNE

Dui aan die einde van die skryfstuk die kodes soos volg aan:

Voorbeeld:

Inhoud, beplanning en formaat:	**I = K = 11**
Taal, styl en redigering:	**T = G = 6**
Skryf dan die totaal van die skryfstuk aan die regterkant (onder die teks).	**17**

Dra die punt uit 25 oor na die BEGIN van die skryfstuk (behoort by die beplanningsgedeelte te wees).

VRAAG 2

2.1 **VRIENDSKAPLIKE BRIEF**

Die brief fokus op die gerusstelling ten opsigte van die skrywer se toekomsplanne.

Hou die volgende in gedagte:

- Gebruik informele taal, register en styl.
- Skryf in beskrywende, maar eenvoudige taal.
- Skryf logies en volgens ’n spesifieke doel.
- Daar moet ’n inleiding, liggaam en slot wees.
- Die adres en die datum moet bo-aan verskyn.
- Na die skrywer se adres volg ’n informele aanhef.
- Sluit die brief informeel/semi-formeel af, gevolg deur die skrywer se naam. **[25]**

2.2 **HULDEBLYK**

Die huldeblyk behoort troos te bring oor die verlies van ’n besondere troeteldier.

Hou die volgende in gedagte:

- Die dier se naam, ouderdom, plek waar die dier dood is, oorsaak van dood en name van gesinslede behoort gegee te word.
- Spesiale oomblikke saam met die dier behoort genoem te word.
- Die kandidaat fokus hier op wat die dier vir hom/haar beteken het.
- Gebeurtenisse en staaltjies/persoonlike herinneringe behoort ingesluit te wees met die doel om te vertroos.
- Moet waarderend wees.
- Iets persoonliks, soos ’n gedig, kan bygevoeg word.
- Taal, styl en register is informeel/persoonlik, opreg en uit die hart.
- Spreker kan eufemismes gebruik. **[25]**

2.3 TYDSKRIFARTIKEL

Die voor- en nadele van sosiale media moet gestel word.

Hou die volgende in gedagte:

- Die persoonlike voor- en/of afkeure van die skrywer kom sterk na vore.
- Die voordele én die nadele van sosiale media moet aangespreek word.
- Styl: Dit behoort persoonlik te wees en moet direk tot die leser spreek; dit kán beskrywend en figuurlik wees en 'n beroep doen op lesers se verbeelding.
- Gebeurlikhede en standpunte/ander besonderhede kan ingesluit word.
- Dit moet belangstelling wek en die leser boei.
- Daar is geen vaste formaat vir tydskrifartikels nie. **[25]**

2.4 DIALOOG

Die belangrikheid van innerlike skoonheid en/of geestelike rykdom teenoor die moderne neiging dat die uiterlike bepalend is, moet in hierdie dialoog beklemtoon word. Een spreker behoort die ander tot 'n veranderde insig te probeer lei/oorreed/oortuig dat uiterlike vertoon en materiële besittings belangrik/nie belangrik is nie.

Hou die volgende in gedagte:

- Slegs TWEE mense voer 'n gesprek.
- Spreekbeurte vind plaas in die orde waarin die gesprek gevoer word en vanuit die spreker se perspektief.
- Elke nuwe spreekbeurt word op 'n nuwe reël geskryf.
- Gebruik 'n dubbelpunt na die naam van elke spreker.
- Ekstra inligting word tussen hakies, voordat die spreker praat, aangedui.
- 'n Scenario kan, voordat die dialoog begin, geskets word. **[25]**

2.5 AGENDA EN NOTULE

Die agenda moet verwys na die inligtingsvergadering t.o.v. die voorgenome toer.

Hou die volgende in gedagte:

- Beskryf in hooftrekke wat tydens die vergadering gaan gebeur.
- Rangskik sake in orde van belangrikheid.

Die notule is 'n verslag van wat tydens die reëlingsvergadering gebeur het.

- Dit bevat die volgende inligting:
  Die naam van die vereniging/organisasie/span, die datum, tyd en plek van die vergadering en 'n aanduiding van wie tydens die vergadering teenwoordig was.
- Besluite/inligting word woord vir woord, in opsommende wyse, genotuleer.
- Dit word in die teenwoordige tyd geskryf.
- Onbenullighede word uitgelaat.
- Die voorsitter teken en dateer aan die einde.
- Die notule en agenda se opskrifte moet bymekaar aansluit. **[25]**

Kopiereg voorbehou

2.6 **FORMELE BRIEF**

Dit fokus op gelukwensing aan die beste skoolhoof in die land.

Hou die volgende in gedagte:

- Die formaat is formeel: daar moet dus twee adresse wees. Die res van die brief se formaat moet korrek wees soos vir formele briewe geld.
- Die inhoud is baie belangrik, so ook die styl, struktuur en doel.
- Styl: Dit behoort saaklik, formeel maar hoflik te wees. Eenvoudige, direkte taal is nodig.
- Struktuur: Die brief moet bestaan uit paragrawe waarin gefokus word op die kwaliteite van die hoof/waarde wat die prestasie tot die skool toevoeg.
- Die doel van die brief is om die hoof met die uitsonderlike prestasie geluk te wens.
- Die formele register moet gebruik word, soos bv. “u” in plaas van “jy”/“jou”.
- Die afsluiting is formeel en bevat die skrywer se voorletters, van en titel, waar nodig, byvoorbeeld:

Die uwe

P. van Zyl
P. van Zyl **[25]**

TOTAAL AFDELING B: 50
GROOTTOTAAL: 100

LET WEL:

- Gebruik altyd die rubriek by die nasien van die opstel (Vraestel 3, AFDELING A).
- Punte van 0–50 is in VYF hoofvlakomskrywings verdeel.
- Die kriteria vir Inhoud, Taal en Styl is verder in elk van die vyf vlakomskrywings in 'n hoë- en laevlaksubkategorie verdeel, met die toepaslike verspreiding van punte en die omskrywings.
- Struktuur word nie deur die verdeling in 'n hoë en lae vlak beïnvloed nie.

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR OPSTEL – HUISTAAL [50 PUNTE]

Kriteria		Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
INHOUD & BEPLANNING (Respons en idees) Organisering van idees vir beplanning; Bewustheid van doel, gehoor en konteks 30 PUNTE	Hoë vlak	28–30	22–24	16–18	10–12	4–6
		-Respons is uitsonderlik/treffend en bo verwagting -Idees is intelligent, volwasse en stem leser tot nadenke -Uitsonderlike organisasie en samehang, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons baie goed; getuig van vaardigheid -Idees heeltemal relevant, interessant en lewer bewys van volwassenheid -Organisasie baie goed en samehangend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons bevredigend -Idees redelik samehangend en oortuigend -Redelike organisasie en redelik samehangend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Wisselvallige samehang in respons -Idees onduidelik, nie oorspronklik nie -Min bewys van organisasie en samehang	-Respons heeltemal irrelevant -Idees deurmekaar en nie op onderwerp gefokus nie -Vaag en herhalend -Geen organisasie nie en is onsamehangend
	Lae vlak	25–27	19–21	13–15	7–9	0–3
		-Respons uitmuntend, maar uitsonderlik treffende eienskappe van 'n opstel ontbreek -Idees intelligent en volwasse -Knap organisasie en samehang, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons goed; getuig van vaardigheid -Idees relevant, interessant -Organisasie goed en samehangend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons bevredigend, maar verval soms in onduidelikheid -Idees redelik samehangend en oortuigend -'n Mate van organisasie en samehang, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons is grootliks irrelevant. -Idees begin los staan en kan verwarrend wees -Skaars 'n bewys van organisasie en samehang	-Geen poging aangewend om in ooreenstemming met onderwerp te wees nie -Heeltemal irrelevant en ontoepaslik -Deurmekaar en geen fokus nie

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR OPSTEL – HUISTAAL [50 PUNTE] (vervolg)

Kriteria		Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
TAAL, STYL & REDIGERING Toon, register, styl en woordeskat is geskik vir doel/effek en konteks; Woordkeuse; Taalgebruik en konvensies, punktuasie, grammatika, spelling 15 PUNTE	Hoë vlak	14–15	11–12	8–9	5–6	0–3
		-Toon, register, styl en woordeskat hoogs gepas vir doel, gehoor en konteks -Taalgebruik getuig van vertroue, indrukwekkend -Toon retories treffend en effektief -Grammatika en spelling feitlik foutvry -Knap gedaan	-Toon, styl, register en woordeskat baie gepas vir doel, gehoor en konteks -Taalgebruik effektief en 'n deurlopende gepaste toon word gebruik -Grammatika en spelling grootliks foutvry -Baie goed gedoen	-Toon, register, styl en woordeskat gepas vir doel, gehoor en konteks -Gepaste taalgebruik om betekenis oor te dra -Toon is gepas -Retoriese middele gebruik om betekenis te versterk	-Toon, register, styl en woordeskat nie gepas vir doel, gehoor en konteks nie -Taalgebruik baie basies -Toon en woordkeuse skaars toepaslik -Baie beperkte woordeskat	-Taal onverstaanbaar -Toon, register, styl en woordeskat minder gepas vir doel, gehoor en konteks -Woordeskat so beperk dat dit onmoontlik is om sin te maak
	Lae vlak	13	10	7	4	
		-Taalgebruik uitstekend en toon is retories effektief -Grammatika en spelling feitlik foutvry -Baie goed tot knap gedaan	-Taalgebruik toepaslik en oor die algemeen effektief -Toon gepas en effektief -Enkele foute in grammatika en spelling -Goed gedoen	-Voldoende taalgebruik, maar teenstrydighede word opgemerk -Toon oor die algemeen gepas en beperkte gebruik van retoriese middele	-Taalgebruik onvoldoende -Weinig indien enige sinsverskeidenheid -Woordeskat baie beperk	
STRUKTUUR Kenmerke van teks; Paragraafontwikkeling en sinskonstruksie 5 PUNTE		5	4	3	2	0–1
		-Uitstekende ontwikkeling van onderwerp -Uitsonderlike detail -Sinne en paragrawe uitsonderlik gekonstrueer	-Logiese ontwikkeling van details -Samehangend -Sinne en paragrawe logies en toon variasie	-Relevante detail ontwikkel -Sinne en paragrawe goed gekonstrueer -Opstel maak nog effens sin	-Sommige punte geldig -Sinne en paragrawe foutief -Opstel maak nog sin	-Noodsaaklike punte ontbreek -Sinne en paragrawe foutief -Opstel maak nie sin nie

Kopiereg voorbehou

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR TRANSAKSIONELE TEKSTE – HUISTAAL [25 PUNTE]

Kriteria	Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
INHOUD, BEPLANNING & FORMAAT Respons en idees; Organisering van idees vir beplanning; Doel, gehoor, kenmerke/konvensies en konteks 15 PUNTE	13–15	10–12	7–9	4–6	0–3
	-Respons uitsonderlik, bo verwagting -Idees intelligent en volwasse -Grondige kennis van kenmerke van die soort teks -Skryfwerk behou fokus -Samehang in inhoud en idees -Idees behoorlik uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun -Gepaste en akkurate formaat	-Respons baie goed en demonstreer goeie kennis van kenmerke van die soort teks -Behou fokus – geen afwyking nie -Samehang in inhoud en idees; baie goed uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun -Gepaste formaat met onbeduidende foute	-Respons voldoende en toon voldoende kennis van kenmerke van die soort teks -Nie heeltemal gefokus nie – enkele afwykings -Redelike samehang in inhoud en idees -Sommige detail ondersteun die onderwerp -Formaat oorwegend gepas, maar met enkele foute	-Basiese respons toon geringe kennis van kenmerke van die soort teks -Aanduiding van fokus, maar met afwykings -Inhoud en idees nie altyd samehangend nie -Min detail ondersteun die onderwerp -Nodige reëls van formaat vaagweg toegepas -Kritiese foute begaan	-Respons toon geen kennis van kenmerke van die soort teks nie -Betekenis onduidelik met groot afwyking -Geen samehang in idees en inhoud nie -Baie min detail ondersteun die onderwerp -Nodige reëls van formaat nie toegepas nie
TAAL, STYL & REDIGERING Toon, register, styl, doel/effek, gehoor en konteks; Taalgebruik en konvensies; Woordkeuse; Punktuasie en spelling 10 PUNTE	9–10	7–8	5–6	3–4	0–2
	-Toon, register, styl en woordeskat hoogs geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika akkuraat en goed gekonstrueer -Feitlik foutloos	-Toon, register, styl en woordeskat baie geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika oor die algemeen korrek en goed gekonstrueer -Baie goeie woordeskat -Oorwegend foutloos	-Toon, register, styl en woordeskat is geskik vir doel, gehoor en konteks -Enkele grammatikafoute -Voldoende woordeskat -Foute belemmer nie betekenis nie	-Toon, register, styl en woordeskat minder geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika onakkuraat met etlike foute -Basiese woordeskat -Betekenis belemmer	-Toon, register, styl en woordeskat stem nie ooreen met doel, gehoor en konteks nie -Besaai met foute en verward -Woordeskat nie geskik vir doel nie -Betekenis ernstig belemmer

Kopiereg voorbehou